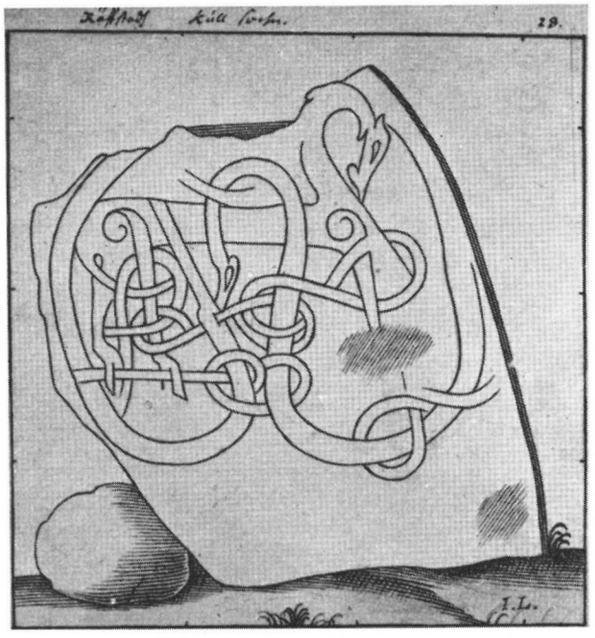

Fig. 282. U 822. Rävsta, Kulla sn. Efter träsnitt i Peringskiölds Monumenta.

I *Ransakningarna* 1667—84 meddelas följande om runstenar vid Rävsta: »Uthi Räfstadh Giärdet, Twåå Runesteenar een i hwart Giärdet, een Skrifwin på [= U 823] och een med Rijtning på [= U 822], wid pass 2 al:r öfwer Jorden.» — På träsnittet i Peringskiölds *Monumenta* finnes bläckanteckningen »Räffstadh Kull sochn» (L 763: »Dersammastädes», d. v. s. vid »Räfstad»). — Dybeck lämnar i sin reseberättelse för år 1865 följande upplysning, som sannolikt åsyftar U 822: »I Fittja socken fanns, efter Pastor Lidforss' anvisning, en hittills icke känd Runsten, liggande emellan pastorsbostället och gården Friberg.» — I beskrivningen till Geologiska kartbladet »Sigtuna» omtalas en runsten stående »å Fribergs gärde, N.W. (!) om Räfsta». I *UFT* förväxlas den försvunna U 820 [= L 755] och U 822 [= L 763), vilket förklarar de där lämnade uppgifterna: »På samma ställe som föregående [U 819], på andra sidan af högen, upprest likasom de tvänne föregående [= U 819, 821] af landshöfdingen i Vesterbottens län Erik Victor Almqvist i Fribergs park, då han var egare deraf, hvarigenom stenen numera kommit att tillhöra Kulla socken. Denna sten innehåller endast slingor utan tydliga runor.» Även Hellman och Karlén förväxla U 820 och 822. Det är den senare, som står »250 m. Ö gården» Rävsta, i »nedre kanten av en bärgbacke, bakom en gärdesgård».

Ljusgrå granit. Höjd 1,60 m., bredd 1,55 m. Ristningen är tydligt huggen. Linjerna, som lysa vita i den ljusgråa ytan, äro breda och i regel djupa. På några få ställen äro de emellertid endast svagt skisserade. Ristningen är icke överallt fullbordad, se Pl. 125. Där linjerna äro avbrutna, beror detta sålunda icke på att ristningsytan har fallit bort, utan därpå att ristaren icke har avslutat linjen. Ristningen gör avgjort intryck av att ha tillkommit på 1000-talet.

I slingorna ha inga runor huggits. Ristningen består av ett stående djur, omslingrat av ormar.

823. Rävsta, Kulla sn.

Litteratur: L 762. Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, Monumenta 4, bl. 88; UFT h. 1 (1871), s. 58.
Avbildning: J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta).

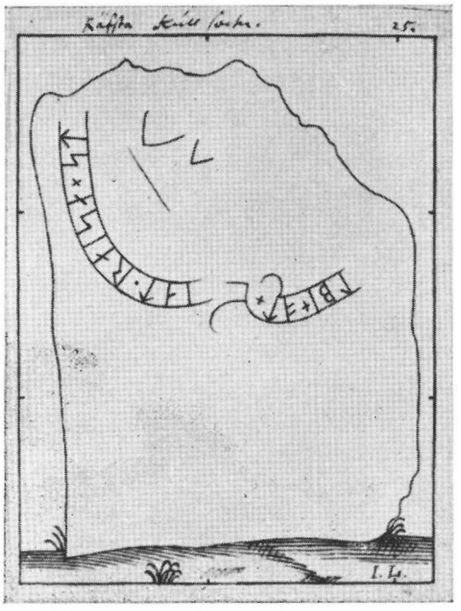

Fig. 283. U 823. Rävsta, Kulla sn. Efter träsnitt i Peringskiölds Monumenta.

Denna sedan länge försvunna runsten stod enligt *Ransakningarna* »Uthi Räfstadh Giärdet»; se U 822. På träsnittet i Peringskiölds *Monumenta* finnes bläckanteckningen »Räfsta Kull sochn» (L 762: »Räfstad»). Stenen, som redan på 1600-talet befann sig i fragmentariskt skick, har vid flera tillfällen förgäves sökts. I *UFT* (1871) anmärkes, att »runstenen är nu försvunnen.»

Inskrift (enligt träsnittet i Peringskiölds *Monumenta*):

... - at · raisa × st ... lbi + ot × ...

... let ræisa stæin ... [Guð hia]lpi and ...

»... lät resa stenen ... Gud hjälpe ... själ ...»

Stenen har varit prydd med ett kors, vars nedre vänstra del var bevarad, då Hadorph och Leitz undersökte ristningen. Det är möjligt, att de båda Rävsta-stenarna (U 822 och 823) tillsammans ha utgjort ett monument. Så kan också ha varit fallet med de närbelägna Mysingestenarna (U 819 och 820).

824. Holms kyrka.

Pl. 126.

Litteratur: L 756, D 1: 122. J. Bureus, F a 6 s. 103 n:r 46 (Aschaneus), s. 135 n:r 1 (Axehielm), F a 5 n:r 203, F a 1 s. 50, F f 6 n:r 83; J. Rhezelius, F a 10: 1 n:r 87; Ransakningarna 1667—84(?); J. Peringskiöld, Monumenta 4, bl. 86; P. Elvius, De Fierdhundria (auctor Johannes Arenius), Upsaliæ 1717 (feltryck 1617), s. 100 och 101; O. Celsius, Svenska runstenar (F m 60) 1, s. 310, 448, 2, s. 162; F. Burman i Nova Acta R. Soc. Scient. Ups. Vol. 5 (1792), s. 304 f; O. Gumælius och C. W. Paykull, Några ord till upplysning om bladet »Sigtuna» (1865), s. 54; UFT h. 1 (1871), s. 40; O. von Friesen, Anteckningar (UUB), Runstenar i Uppland och Gästrikland undersökta åren 1899, 1900 och 1901 (hs i ATA); E. Brate, Svenska runristare (1925), s. 31; E. Hellman och A. Karlén, Fornminnesinventering i Holms socken år 1927 (ATA).

Äldre avbildningar: J. Rhezelius, teckning (i F a 10: 1); J. Bureus, kopparstick (i F f 6); J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta); Dybeck (D 1: 122).